

ЮЛИАН ТУВИМ
ПТИЧЕ РАДИО
СТИХОВЕ И ПОЕМИ

Превод: Антоанета Попова

chitanka.info

МАЕСТРО ТРАЛАЛИНСКИ

*В Песнопойно, град известен,
на алея „Веселинска“
славният певец живее —
Тралалампи Тралалински.
Със стопанка — Тралаланка,
с дъщеричка — Тралаличка,
със синченца — Тралалченца
и със пудел — Тралалудел.
Ами котка? Как без котка!
Тя се казва Тралалотка.
Имат и едно канарче —
много смешно Тралаларче.*

*Всяка сутрин, след закуска,
това множество се стича
пред маестрото да пее
неговия химн обичан.
Щом маестро Тралалински
вдигне палка-тралалалка,
всички млъкват...*

*И подема хорът песничка след малко:
„Трала-трала-тралалала,
тралалала-трала-трала“ —
и щастливи се възнасят
в своята искрена възхвала.
Тралалисват, тралаласват,
а маестрото захласнат
маха палката в премала:
„Трала-трала-тралал ала!“
И над къщата и двора*

литва песента на хора —

*ТРАЛА-ЛА-ЛА-ЛА
ТРАЛА-ЛА-ЛА-ТАРАЛА-ЛА...
ТРАЛА-ТРА-ЛА-ЛА*

*пеят всичките етажи
и от улиците даже:
един ватман — Тралалатман
с един доктор — Тралалоктор,
пощальонка — Тралалъонка
с боклукчия — Тралалия,
и чиновник — Тралаловник
със началник — Тралалалник,
една бабка — Тралалабка
с мило внуче — Тралалуче.*

*Даже мъничката мишка,
тази стара Тралалишка,
дето не обича котките
и най-вече Тралалотките,
тихо сяда в своето ъгълче,
в своето тъмно тралалъгълче,
и си църка в мрака хрисимо:
„Трала-трала-тралалисимо...“*

ХОБО

*Знам един слон, голям като... слон!
Казва се Хобо Стотонски.
Всичко си има — като на слон.
Само че ум няма слонски.
Слон — от главата, та до петите,
от слонова кост са му даже зъбите!
Хоботът — прекрасен, ушите — огромни!
Едно няма слонско — че нищо не помни.*

*Поканил две гну и един кашалот
във пет на белот.
Пристигат, викат: „Хобо, привети!
А, няма го вкъщи. По-късно минете!“
Той си излязъл! Той ги забравил!
(У Крокодилови се отбил
на домашна вода от Нил.)
В какво положение ги е поставил!*

*Син има Хобо и дъщеричка —
възпитано слонче и мила слоничка,
и таткото страшно обича децата,
но всеки път им греши имената.
Синът се казва Бялото слонче,
татко му вика: „Синьо балонче!“,
а дъщеря му е просто Умба,
тръби баща ѝ: „Хей, Тумба!... Лумба!“
Даже когато сам се представя,
своето собствено име забравя
и често казва Хобо Стотонски:
„Приятно ми е — Хохо Бонбонски!“*

Жена му (сякаш шест жени има) —
той не ѝ помни малкото име;
та един ден и идва до гуша:
„Върви на лекар! Да те преслуша.
Да ти постегне малко главата.“
И Хобо тръгва — към адвоката!
И при шивача си се отбива,
и всички пита къде отива.
„Рано от къщи тръгнах нарочно,
но съм забравил закъде точно...“
Лута се Хобо. Сварва го здрача.
Най-сетне спира сломен при ковача.
Той пък с подкова и чук го посреща.
И тука Хобо всичко се сеца!
Ковачът с ковашкия мех и с машините
наднича в устата, продухва ушите,
почуква го с чука и стол му посочва:
„Нищо ви няма. На нервна почва.
Ще ви направя компрес на челото
и ще ви вържа на възел хобота.“
Веднага с вода да го плисне побързва
и сръчно хобота на възел завързва.
Хобо изплашен лети у дома си.
„Кой те е вързал?! Не си с ума си!“
А Хобо мънка: „Аз го направих...
да не забравя...“
— „Кое?“ — „Забравих.“

ПТИЧЕ РАДИО

Ало! Ало!
Тук радио „Птичи глас“ предава!
Директно включваме горичката от птичата
държава!

До радиоприемниците всички и — внимание!
Откриват птиците свръхважно съвещание.

Точка първа — да се разиска
кой лети високо, вместо ниско.

Точка втора — трактовката
на жълтото край човката.

Трето — по коя причина
хвърчи перушина.

Четвърто — да определим
що за птица е всеки един.

А по точка пет

(за четири)

ще чуруликат,

кряскаат,

гукат,

грачат,

викат,

както следва, по дневния ред:

славей, врабчо, кос, авлига,

кълвач, врана, чучулига,

кукувица, чапла, патка,

гъска, жерав, качулатка,

бухал, щиглец, дрозд, орел,

щърк, синигер и петел,

сипка, сова и бекас

и друг (ако има глас).

Първи славеят
започва:
„Ало! О, ало, ло, ло, ло, ло!
Тук-тук-тук-тук-тук-тук-тук-тук
радио, радийо, дийо, ийо, ио,
тио, трио, тру, лу, лу, лу, лу
пио-пио-пийо-ло-ло-ло-ло-ло
тру-лу-лю, клю-клю-клю, аалю-ю-ю!“

Викна врабчо с възмущение:
„Що за класика! Що за пение!
Трябва с речник за чуждици
да изслушваш тия птици!
Чвик-чик-чвирк,
чик-чвик-чирк,
тука да не му е цирк!
Току, я да се изгони, я!
Писнал като филхармония!
Славей бил! Поет! Лирик!
Чик-чирик
чик-чик-чирик!“
И така зачикчирика,
заподцвърча и завика,
че пропя петле на пръчка:
„Куку-ригу-у-у! Стига глъчка!“

Кукувицата от яд
пламна: „Виж ти плагиат!
Смее да ми куку-рига?!
Я без тия! Хайде стига!
В друго може да съм ларж,
но от кукуто ми — марш!
Ето, ригай си на воля,
ако щеш до утре, моля!
А пък първата му част
си я пея само аз!“
И закука, кука, кука...

А кълвачът трака-чука.

*Чайката викна: „А аз се отчаях!
Чуй ме, чакай, чаят, чаят!“
А пъдпъдъчето: „Дай пък! Пусни пък!
Тук пак, тук! Пук, пук, пук! Един път! Един път!“
И от този миг настава
страшна глъчка, смут и врява:
Дай ми! На! Какво? Перце!
Хоп! Лови! Тежи! Зрънце!
Ела тук! Иди там! Подай! Отмести!
Калчица? Залепяй, де! Сламка? Вплети!
Видя ли го? Няма пък! Пускай! Без тия!
Гнезденце, гнезденце, гнезденце ти вия...
Охо!!! Я виж! Скубе! Така ли?! Кой? — Той!
И всичките птици се впуснаха в бой.
Тук долетя милиция — за омиротворяване
и сложи край на горското радиопредаване.*

ЗАКЪСНЯЛ СЛАВЕЙКО

*Плаче младата Славейка в клонестия ясен,
че ѝ обеща Славейко да вечерят в осем.
Как държи на своята дума, как е точен само!
А сега е единайсет и още го няма!
Всичко чака и изстива: росна супа с мравки,
седем пълнени комара в сос от забравки,
скакалец на скара с горски хлад за гарнитура
и десерт — зефирна торта във лунна глазура.
Ясно — някой го е дебнал! И го е нападнал!
Пухчето му е оскубал, гласчето — откраднал!
Дроздът ще е — стар разбойник — с неговото ято.
Пухът — нищо — ще порасне. Гласът — той е
злато!
Ето го и сам Славейко — подсвирква, подскача...
„Ти си свиркаш! Ти си хвъркаш! Пък аз тука плача...“
А Славейко сладко пее: „Прости ми, женичко!
Радостен съм, пеш се върнах — и това е всичко!“*

ЛОКОМОТИВ

*Спрял е на гара локомотивът,
тежък, огромен, в пот се облива —
мазни горива.
Спрял е и пъха,
диша и духа,
огнена жар му дъхти от търбуха:*

*Бух — че задушно!
Ух — че задушно!
Пуф — че задушно!
Уф — че задушно!*

*Дълга опашка отзад застана:
тежки вагони — чиста стомана.
Страшно е пълно. Всички са прави!
Вагон с теленца, втори със крави,
в третия само три дебелани
зятат и лапат цели салами,
вагон четвърти — пълнен с лимони,
пети — догоре само с бонбони,
шестият вози осем рояла,
в седмия мечка — цялата бяла!,
в осмия — маса, скрин и три шкафа,
в девети — тигър, слон и жирафа,
в десети — чисти бистри фонтани,
във единайсти — зрели банани.
Тези вагони над сто изглеждат,
тук няма място да се изреждат,
впрочем да дойдат двеста атлета,
всеки изял по триста кюфтета,
и нека тая сила го тика —*

влакът от гъдел ще си хихика!

Изведнъж:

Пара — фъш-ш-ш!

Врати — тряс!

Добър час!

*Най-първо — лениво — като костенурка —
машината — в шините — шумно — протърка
издърпа вагоните троснато влака —
и вижте го вече! — по релсите трака,
пуфти и свисти, в скоростта се увлича
и блъска и тряска, бърбори и тича...
Къде? Докъде? Закъде? Накъде?
Нататък! — Нататък! — Нататъка, де!
Полето, селцето, тунела, леса...
Ще бързам, да стигна, да спазя часа!
И в такта тактува, и чука, и трака—та:
пак в такта, чак в такта, как в такта?
Така-така.*

*Тъй леко и чисто простора поглъща,
че сякаш балон е, не лава могъща,
не страшна машина, задъхана, жежка,
а птичка, мушичка, играчка момчешка.*

*Та как така? — Та как така — върви без крака?
Че чак така! — Че чак така — лети през глава!*

*Причината тук е горещата пара —
в котела завира и влака тя кара,
по дълги тръби движи тя буталата
а те пък на свой ред въртят колелата
и блъскат, и тласкат, и влака не спира,
че парата бута, не им дава мира,
и влака пътува, и чука, и трака — та:
пак в такта, чак в такта, как в такта?*

Така-така...

КОТЕ

Охка коте: „О“!
— Котенце, какво?
— Пийнах мляко цяла кана,
цяла кана с гъста пяна...
Пак искам млеко!
Плаче коте: „М-я-я-я...“
— Нани, коте, на!
— Ах, сънувах топло лято
и рекичка прясно мляко.
Искам си съня!
Писна коте: „Ми-и-и-и...“
— Коте, престани!
Сви опашка, сви очички,
пие мляко от рекички.
Нашто коте спи.

ЧУДНО, СТРАННО

*Веднъж през юли
син сняг захвана.
Измяука Шаро,
лавна Писана.*

*Литнаха крави
да търсят зрънце.
Запя в небето
зелено слънце.*

*Гнезда си свиха
рой пеперудки.
И всичко трая
две-три минутки.*

*Така си беше.
Мисля обаче,
че бях притворил
малко клепачи.*

*Щом ги отворих
и моментално
всичко си стана
съвсем нормално.*

*Но оттогава,
честно говоря,
често забравям
да ги отворя.*

Издание:

Юлиан Тувим. Птиче радио. Стихове и поеми. За предучилищна
възраст

Рецензент: Боян Биолчев

Художник: Майя Чолакова

Редактор: Майя Начкова

Художествен редактор: Буян Филчев

Технически редактор: Петър Янев

Коректор: Лидия Станчева

Издателство „Български художник“, 1988

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.